

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 16. januar 2013.
Br. ref.: RK345/13

REŠENJA O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI92/12

Podnosilac

Sali Hajdari

Ocena ustavnosti zakonu o penzijama

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je Sali Hajdari iz Opštine Gnjilane.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava Zakon o penzijama, ali ne navodi njegov broj ni datum donošenja.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahtev podnosioca zahteva da Ustav sud da komentar Zakona o penzijama i o načinu računanja staža.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članovima 113.7. i 21.4. Ustava, članovima 20, 22.7. i 22.8. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 15. januara 2009. (u daljem tekstu: „Zakon“) i pravilu 56. stavu 2. Poslovnika.

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Podnosilac zahteva je dana 12. septembra 2012. godine podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: „Sud“).
6. Odlukom predsednika (br. GJR. 92/12 od 05. novembra 2012), sudija Snezhana Botusharova je imenovana za sudiju izvestioca. Istog dana, odlukom predsednika br. KSH. 92/12 imenovano je Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Altay Suroy i Ivan Čukalović.
7. Dana 06. decembra 2012. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije Snezhane Botusharove, Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Altay Suroy i dr prof. Ivan Čukalović, je iznelo preporuku Sudu u punom sastavu za neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

8. Podnosioca zahteva nije pružio dokaze koji bi bili od značaja za odluku Suda, iako je sud pismenim putem zahtevao od podnosioca zahteva da dopuni svoj zahtev na zakonom propisan način.

Tvrđenje podnosioca zahteva

9. Podnosilac zahteva tvrdi sledeće:

“Poštovani sude, obraćam se Vama za Vaš komentar o zakonu o penzijama, kada je reč o radnom stažu. Ja sam radio u SIZ za zapošljavanje u Gnjilanu pre rata preko 14 godina, i nakon rata radim na istom mestu koje se sada naziva RCRZ za zapošljavanje u Gnjilanu. Ja sam sada blizu odlaska na penziju, i prema informacijama koje imam, da bi dobio penziju od 81 evra, prema zakonu, potreban je radni staž od 15 godina pre rata, dok se radni staž nakon rata ne priznaje i ostaje isplata od 45 evra.”

10. Podnosilac dalje smatra da;

“Poštovani sude, ja imam 27 godina radnog staža pre rata i posle rata, kako je moguće da se uporedim sa onima koji nemanju ni jedan dan radnog staža, računajući 27 godina rada i 10 godina divlje okupacije kada su me izbacili s posla

čine 37 godina rada, i da ipak ostanem kao bez ijednog dana, pretpostavljam da se ovim zakonom povređuju moja ljudska prava.“

“Poštovani sude, moje kolege koji su prihvatili okupatora i ostali na poslu za vreme okupacije, su sada u boljem položaju i odlaze u penziju sa 81 evra a dok ja ostajem sa 45 evra.“

11. Podnosioci zahteva se obraćaju Ustavnom sudu sledećim zahtevom:

“Da ne bih odugovlačio više, verujem da ste shvatili šta tražim od Vas. Molim Vas da mi vratite Vaš komentar kome treba da se obratim ili da se pomirim sa ovim diskriminatorским zakonima. I da primim tih 45 evra, kao oni koji nikada nisu radili.“

Ocena prihvatljivosti zahteva

12. Da bi mogao da presudi po zahtevu podnosioca, Sud prvo mora da ispita da li je podnosilac ispunio uslove za prihvatljivost predviđene Ustavom kao i Zakonom i Poslovníkom o radu.

13. Sa tim u vezi, Sud se poziva na član 113. stavove 1. i 7. Ustava:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.“

“7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.“

14. U ovom konkretnom slučaju, podnosilac zahteva je zahtevao „komentar o zakonu o penzijama“ koji se na podnosioca još uvek ne primenjuje, pri tome Ustav jasno definiše u članu 113. ko može zahtevati ocenu ustavnosti zakona.
15. Ovakav zahtev za „komentar o zakonu o penzijama“ u korist svih kosovskih penzionera ukazuje da podnosilac zahteva osporava u apstraktu navedeni Zakon. Ako je to cilj podnosioca zahteva, kao pojedinca, on se ne može smatrati ovlašćenom strankom.
16. Zapravo, podnosilac zahteva se poziva na član 113.7. Ustava kao pravni osnov za podnošenje njegovog zahteva. Osim toga, podnosilac nije predstavio argumente kojima bi dokazivao da je on direktno žrtva, usvajanjem ovog Zakona.
17. Članovi 113.2, 113.6. i 113.8. Ustava je eksplicitno predviđeno ko su ovlašćene stranke da se obrate Sudu po pitanjima apstraktne ocene ustavnosti zakona.
18. Pored toga, kosovski ustavni pravni sistem ne predviđa „actio popularis“, što je modalitet pojedinačnih žalbi koji omogućava bilo kom pojedincu, koji teži da zaštiti javni interes i ustavni poredak, da se obrati Ustavnom sudu povodom takvih povreda, iako nema status žrtve.
19. Prema tome, Sud smatra da podnosilac zahteva nije ovlašćena stranka da osporava ustavnost Zakona o penzijama u apstraktu i stoga ovaj zahtev treba proglasiti neprihvatljivim.

IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova u skladu sa članom 113.1. i 113.7. Ustava, član 46, član 47. i 48. Zakona i pravilima 36. (1a) i 36. (3c). Poslovnika o radu, na zasedanju održanom 06. decembra 2012. god., je jednoglasno

ODLUČIO

- I. DA ODBIJE zahtev kao neprihvatljiv;
- II. Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona; i
- III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani